

УДК 004.056.5

КІБЕРБУЛІНГ ЯК НОВА ФОРМА АГРЕСИВНОГО НАПАДУ НА ДИТИНУ

Миткевич І. С., здобувач вищої освіти гр.КБ-171

Науковий керівник: Ткач Ю. М., професор

Національний університет «Чернігівська політехніка»

Кібербулінг — умисне цькування щодо визначеної особи у кіберпросторі, як правило, впродовж тривалого періоду часу[1].

Кібербулінг - нове явище, яке з неймовірною швидкістю проникає в інтернет-простір. Проблеми психологічного і фізичного насильства, які раніше були тільки в соціальному середовищі, перейшли й у віртуальне. Знущання більше не обмежуються шкільними дворами чи вулицями. Кібер-залякування може відбуватися де завгодно, навіть вдома, через смартфони, електронні листи або соціальні мережі. На відміну від традиційних знущань, залякування в Інтернеті не вимагає особистого контакту і не обмежується лише кількістю свідків одночасно.

Відмінність Кібербулінгу і реального булінгу обумовлені особливостями інтернету: анонімністю, наявністю широкої аудиторії, можливістю контактувати 24 години на добу, фальсифікацією даних тощо.

Кібербулінг являється формою психологічного насильства. Найчастіше жертвами саме кібербулінгу стають підлітки, що позбавлені батьківського піклування та уваги, не мають емоційного зв'язку із батьками; підлітки, що зазнають жорстокості від батьків, вороже сприймають світ і у реальному житті часто стають жертвами насильства і самі проявляють насильницькі дії у сторону слабших від них; підлітки, що виховуються в умовах тиранії з боку батьків, і перебувають у постійній ситуації підкорення волі і неможливості виразити свою думку; підлітки, що мають психо-фізичні особливості; підлітки з сімей з низьким соціальним статусом

Види Кібербулінгу:

- Ігнорування – спосіб психологічної маніпуляції. Це один із найсильніших видів психологічного насильства. Використовується в Інтернеті для націлювання та залякування жертви.

- Домагання - це широка категорія, до якої підпадають багато видів залякування в Інтернеті, але загалом це стосується стійкої та постійної моделі образливих або загрозованих онлайн-повідомлень, надісланих з наміром заподіяння шкоди.

- Аутинг/доксинг - акт відкритого розголошення конфіденційної або особистої інформації про когось без їхньої згоди з метою присоромити або принизити його. Це може бути від розповсюдження особистих фотографій або документів до обміну збереженими особистими повідомленнями особи.

- Кіберпереслідування (кіберсталкінг) є особливо серйозною формою кібер-залякування. Вона включає моніторинг, помилкові звинувачення, погрози, і часто супроводжується онлайн- та офлайн-переслідуванням. Це кримінальне правопорушення і може призвести навіть до тюремного ув'язнення для винного.

- Самозванство - це складна форма знущань, коли хуліган прикидається тим, ким він не є. Булер створює підроблені адреси електронної пошти або нові профілі в соціальних мережах, може використовувати чужу електронну пошту або мобільний телефон, задля знущатись.

- Тролінг – вид взаємодії націлений на провокацію у читачів емоційної відповіді, емоційної реакції, емоційних аргументів, образ і тривалих марних дискусій, флейму, нагнітання конфліктів для реалізації цілей інтернет-троля [2]. Тролінг не завжди може бути формою кібер-знущань, але його можна використовувати як інструмент для кібер-залякування [3].

Підлітковий вік - важливий етап становлення особистості, тому знуцання в цей час можуть завдати серйозної шкоди психічному благополуччю дитини. Знуцання і приниження в мережі - серйозні випробування для психіки, які можуть сильно вплинути на психічне здоров'я дитини.

Наслідки булінгу:

- депресії;
- недовіра;
- тривожність;
- низька самооцінка;
- залежності;
- імпульсивність;
- втрата віри в себе;
- почуття безсилля.

Наслідки можуть бути непередбачуваними, тому дуже важливо вчасно припинити дії кривдників.

Як протистояти Кібербулінгу? На сьогоднішній день діти дуже рано починають опановувати простори інтернету. Є певні правила безпеки, які діти розуміють самі або через сумний досвід.

Говорячи про практичні рекомендації, хотілося б відзначити, що дана проблема вимагає комплексного рішення. Боротися з Кібербулінгу потрібно як на рівні самої дитини, так і на рівні батьків та педагогів.

Поради для підлітків: абстрагуватися від критики та ігнорувати кривдників; ділитися своїми переживаннями з дорослими; змінити налаштування конфіденційності (якнайменше писати в соціальних мережах інформації про себе) зберігати підтвердження фактів про напад в інтернеті.

Поради для батьків: перевіряти повідомлення, коментарі, фотографії на мобільних, комп'ютерних пристроях у дитини; пильно слідкувати за настроєм своїх дітей; більше проводити часу з дітьми і віддавати їм свою любов; інформувати дітей про безпеку в інтернеті.

Поради для викладачів: при виявленні булера потрібно зв'язатися з його батьками; необхідно проводити в школі бесіди з підлітками в даній проблемі; удосконалювати знання в області медіакомпетенцій.

У висновку хотілося б сказати, що проблема Кібербулінгу актуальна на даний момент і є серйозною загрозою для психологічного здоров'я підростаючого покоління. На сьогоднішній день вироблені практичні рекомендації, методики як для вчителів, так і для батьків. Однак мало хто в достатній мірі проінформований та ознайомлений з ними. Деякі існуючі методи боротьби з цим явищем можуть не працювати через деякий час, зважаючи на швидкий розвиток Кібербулінгу і розширення форм його застосування.

Список використаних джерел

1. Кібербулінг [Електронний ресурс] / Вікіпедія – вільна енциклопедія. - Режим доступу до ресурсу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Кібербулінг>
2. Тролінг [Електронний ресурс] Вікіпедія – вільна енциклопедія. - Режим доступу до ресурсу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Тролінг>
3. Патентний тролінг в Україні - кумедні створіння чи злісні правопорушники? [Електронний ресурс] / Наталія Павлович. - Режим доступу до ресурсу: <https://energefficiency.in.ua/full-articles/156-patentniy-troling-v-ukraini-kumedni-stvorinnya-chi-zlisni-pravoporushniki>